

«VĀRPAŠ» ZIMAS

1990.
gada
decembris

*Peselību, možu garu un izturību
visiem, visiem Jaunajā gadā vēl
kolhoza valde un arodkomiteja!*

LIJA BRĪDAKA

Saulgriežos

Sanākam kopā gan dziedot, gan skumstot,
Skan zvani no torņiem un zvaniņš pie ilks.
Nāc! Tikai vientuļais dvēseles tumsā,
tumsā kā pelēki vilki smilkst.

Svinēsim dienu, kad sauli kā zvanu
saulgrieži augstāk pie debesīm vilks.
Gaismas kāpšana kalnā un mirdzēšana
atkal ilgi, nakti īsinot, ilgs.

Sanāksim kopā un nedegsim prieku, -
egles zaļajos zaros tā svecītes liek.
No tīrā un klusā ziemassvētku sniega
baltākas domas un lūgšanas tiek.

Mums ir sava un vienota sāpe, ko sūdzēt,
klusums starp svētajiem zvaniem kad dimd.
Ikkatrs, sirdi un kopīgi lūdzot,
ticēsim, cerēsim, izdzīvosim!

NO LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS KAMERAS
1937. GADA IZDEVUMA

Valmieras apriņķis - dzīve un darbs

B r e n g u ļ u p a g a s t s .

Pagasta platība 69 km², 113 saimniecības ar 668 iedzīvotājiem. Nekustamas mantas vērtība 366 971 Ls. Pagasta budžets līdzsvarots uz 11 600 Ls. Nodokļu likmes paaugstinātas, lai uzkrātu kapitālu jauna pagasta nama būvei. Zeme pagastā smilšaina un mezauglīga.

Pagasta pašvaldība uztur 6 kl. pamatskolu.

Pagastā darbojas aizsargu nodaļa, aizsardžu pulciņš, ugunsapdrošināšanas biedrība, rūpniecības un tirdzniecības sabiedrība "Abuls", 2 kuļmašīnu sabiedrības, 2 lopkopības pārraudzības biedrības, bibliotēkas biedrība un 2 mehanizācijas biedrības.

Apsveicam!

Decembri viscienījamākās jubilejas aizvadījušas ANNA VEINBERGA un EMILIJA ŠUSTIKA. Pensijā šomēnes aiziet HARIJS STRAZDINS. Jubileju svin NIKOLAJS BEKEDINS, AIVARAM REKEVIČAM-35. Dzimšanas dienas atzīmē ILMĀRS ĀBOLS, MĀRIS FREIVALDS, JĀNIS SNEŽKO, ANITA VENTSELE un MODRIS ZVIRBULIS.

Jelūdzam!

Pie Ziemassvētku eglītes
TRIKĀTAS BAZNĪCĀ
visus aicina pulcēties
24. decembrī pl. 12.

Brengļu klubā

Tos, kas vēlas Jauno gadu
uzsākt dejojot, lūdzam ierasties
1. janvārī pl. 1 uz
NAKTS BALLI.

x x x

5. janvārī pl. 12 visus
pirmsskolas vecuma bērnus un
tos, kas mācās no 1. līdz 5.
klasei, gaidīs

SALĀTĒTIS.

Pl. 22 Jaungada ballē spēlēs
grupa "KANTORIS 04".
Ja samaksāsi 2,50 rbļ.,
dejosiet arī jūs.

x x x

Sestdienās pl. 14 aicinām
ierasties bērnus no 8 gadu
vecuma, lai mācītos dejot
ROKENROLU un citas dejas.

x x x

12. janvārī pl. 20 Valmieras
zēni aicina jaunatni uz
DISKOTEKU.

Ieeja 1,50 rbļ.

x x x

26. janvārī pl. 22

solās atbraukt
ALDIS DRĒGERIS
ar deju programmu
"KĀ GRĪBAS MILĒT..."

Zeme, zeme...

Kopš 21.novembra Latvijas Republikā stājies spēkā likums "Par zemes reformu Latvijas lauku apvidos". Kā šo likumu realizēs Brengļu pagastā?

Līdz šim pagasta zemes komisija saņēmusi 31 zemes pieprasījumu kopumā par 404 ha. Pieprasītāju vidū ir 14 bijušie zemes īpašnieki vai to mantinieki. (1937.gadā Brengļu pagastā-bez Jaunvāles pagasta-bija 113 saimniecību.)

Pieprasījumi iesniedzami zemes komisijai pagasta izpildkomitejā. Saskaņā ar likumu zeme pieprasāma:

-zemnieku saimniecību izveidošanai;

-piemājas saimniecības izveidošanai (pieprasītāja īpašumā jābūt ēkām vai arī noteiktajā termiņā jāuzsāk to celtniecība; pamatdarbs ārpus saimniecības);

-individuālo māju celtniecībai, kā arī zemei zem esošajām ēkām.

Tāpat, lai pagasta izpildkomitejai un kolhozam būtu iespējams konkretizēt sev pieprasāmās zemes platības, kolhozam vai pagasta izpildkomitejai jāiesniedz pieprasījumi par zemes platību, kas nepieciešama personiskās palīgsaimniecības vai sakņu dārza vajadzībām. Šajā gadījumā pieprasītājam zemi nomā uz noteiktu laiku saimniecība vai pagasta izpildkomiteja. Pagasta izpildkomiteja zemi iznomās pamatā apkalpojošās sfēras darbiniekiem.

Līdz 1991.gada 20.jūnijam zemi zemnieku saimniecību izveidošanai var saņemt bijušie zemes īpašnieki, to mantinieki vai personas, kurām ir notariāli apstiprināta zemes bijušā īpašnieka piekrišana. Zemes īpašniekiem ir jābūt īpašumu apstiprinošiem dokumentiem.

Šajos ziemas mēnešos katram būtu jātiek skaidrībā, kā saimniekot turpmāk.

Nākamajā gadā-stipru veselību un dzīvesprieku!

M.Zvirbulis,
pagasta izpildkomitejas
priekšsēdētājs

No kolhoznieku sapulces

1. Mantiskās pajas izmaksu kolhozniekiem izdarīt vairākās kārtās:

-līdz 1.03.91. atgriezt ēkas un būves, kuras kolhozs pašlaik neizmanto. Tiem kolhozniekiem, kuri vēlas saņemt atpakaļ savas ēkas, ko pašlaik apsaimnieko kolhozs, iesniegumi jāiesniedz līdz 1.05.91.

-atgriezt paju zemniekiem, kuri atjauno savas dzimtas saimniecības.

-no 1.01.91. tiem pensionāriem, kuriem ir mantiskā paja, ik mēnesi izmaksāt 100 rubļi no pajas vērtības.

2. Sākt veidot Brengļu ciemā doktorātu.

3. Kolhozniekiem par 1990.gadu izmaksāt piemaksu 40 kap. uz katru nopelnīto rubli.

Valmieras apriņķis - dzīve un darbs

Pastu pagasta iedzīvotāji saņem katru dienu, izņemot svētdienas, pasta palīgnodaļā, kas atrodas stacijā. Pagasta namā ierīkota arī telefona centrāle.

Brengļu pagasta skola pastāv no 1862.gada. 1924.gadā izvesti plašāki pārbūves darbi un iekārtota 6 kl. pamatskola, kurā patlaban mācās 60 pamat un 10 pirmškolēni triju skolotāju vadībā. Pie skolas ierīkots lielāks augļu un ogu dārzs. No 1921.gada skolā pastāv koptalss, kurā piedalās visi skolēni, kas dzīvo internātā. Pie skolas nodibināts mazpulks. Skolas padomes sarīkojumi no 1921.gada līdz šim dēvuši 3217,61 Ls., kas izlietoti mācību līdzekļu, klavieru iegādei un skolas pārbūves vajadzībām. Skolas bibliotēkai 1150 grāmatu.

Brengļu bibliotēkas biedrība nodibināta 1914.gada jūnijā uz skolotāja K.Kalniņa un lauksaimnieka H.Danielsona ierosinājumu, kuri jaundibinātās biedrības bibliotēkai dāvinājuši arī prāvu skaitu grāmatu. Tagad biedrībai jau pieder skatuves inventārs 1568,69 Ls. vērtībā un 1306 sējumi grāmatu. Biedrība savā īpašumā ieguvusi arī Tilgalleju, kuras izdaiļošanai pieliek visas pūles, kādēļ ar laiku tā kļūs par krāšņāko un piemērotāko vietu brīvdabas teātra izrādēm.

250. Brengļu mazpulks dibināts 1934.gada aprīlī. Tā dalībnieku skaits-26.

Vecbrengļu savstarpējā ugunsapdrošināšanas biedrība dibināta 1921.g. ar darbības rajonu Brengļu pagastā. Biedru skaits 95. Apdrošināts 528 ēkas par 572 420 Ls. Noguldījumi 9511 Ls. Valdē ieliet: priekšnieks E.Stokins, darbvedis V.Veinbergs, valdes locekļi J.Littenboks, D.Brūvels, P.Immurs, R.Bērziņš, kasieris J.Strazdiņš.

Vecākā Brengļu pagasta lopkopības pārraudzības biedrība Vecbrengļu Jaunvālēs dibināta 1910.gadā. Kara laikā darbību pārtraukusi un to atjaunojusi 1922.gada maijā.

Biedrībā atrodas 1 vaislas bulļu stacija un vairāki LB sugas 1. šķiras bulļi, 2 aitu audzētavas ar importētām šropširu aitām un teļiem un 1 vaislas kuļļu stacija.

J a u n v ā l e s p a g a s t s .

1925.gadā atdalīts no Valkas un piedalīts Valmieras apriņķim.

Pagastā 768 pastāvīgu iedzīvotāju, vasaras mēnešos iedzīvotāju skaits pieaug līdz 900.128 zemes īpašumu, kuru taksācijas vērtība 538 000 latu. Lauksaimniecības zemes kopplatība 4375 ha ar aramzemi 1973 ha.

Pagasta pašvaldība saimnieko ar normālām nodokļu likmēm. 1936.-37.gada budžets līdzsvarots uz 12 700 latiem. Finansiālais stāvoklis-labs.

Pagasta nams celts ap 1900.gadu.

Pamatskolas ēka veca un tagadējām laika prasībām vairs labi neatbilst. Skolā darbojas 2 skolotāji pie 46 skolēniem.

Pagasta pašvaldībai no valsts fonda piešķirts Jaunbrengļu muižas centrs ar ēkām un 13,38 ha zemes. Vienā no bijušajām muižas kalpu mājām izbūvēta nespējnieku patversme, kur novietoti 12 nespējnieki. Pārējo centra daļu ar 3 dzīvojamām un 4 saimniecības ēkām un 11 ha zemi nolēmts pārdot, lai iegūtu līdzekļus skolas ēkas būvei.

Galvenos ienākumu dod lopkopība-piensaimniecība, graudkopība un linkopība; audzē arī kartupeļus, kurus nodod Mūrmuižas un Trikātas spirta dedzinātavām. Apmēram 25% saimniecību audzē arī cukurbietes.

Pēdējā laikā lauksaimnieki sāk piegriezt lielāku vērtību kūdras ražošanai un nomā no valsts Riestu purvu dedzināmās kūdras iegūšanai. Arī pagasta pašvaldība ieguvusi 2 ha purva ilggadīgā nomā un uzsākusi dedzināmās kūdras ražošanu.

No saimnieciskām organizācijām pagastā darbojas savstarpējā ugunsapdrošināšanas biedrība, lauksaimniecības veicināšanas biedrība, lopkopības pārraudzības biedrība un 3 meliorācijas biedrības.

Lauksaimniecības veicināšanas biedrība nopirkusi no pagasta bijušo magazīnas ēku, kur izbūvējusi ērtu labības kalti. Šī ēka darbojas Valmieras piensaimnieku sabiedrības krejotava. Daļa lauksaimnieku pienu noved Trikātas piensaimnieku sabiedrības tuvākām Brengļu un Vecvāles krejotavām.

Sabiedriskā dzīvē darbojas aizsargu nodaļa, pie kuras nodibinājusies mājturības sekcija, kas pulcinās lauku sievietes lauku sētas izveidošanas darbam.

Darbojas bibliotēkas biedrība, kura dibināta 1902.gadā.

Jaunvāles savstarpējā ugunsapdrošināšanas biedrība ir viena no vecākām organizācijām-dibināta 1897.gadā. Biedrībā sastāv 111 biedri. Pret ugunszaudējumu apdrošinātas 650 ēkas par 500 000 Ls. Pašlaik uzkrāti 12 000 Ls. kapitāla

Atbildīgā par izdevumu- A.Blīgzna

VTL 1990.P.5603 T.400 eks. Licence 000533